

Vatan Cephesi Davası'nda Niğde; Adnan Menderes'e Destek Telgrafları ve CHP'den İstifalar (1958-1960)

Tuğba Aldemir¹

Özet

1957 Genel Seçimlerinden sonra iktidar ve muhalefet taraflarında dönemin şartlarına bağlı olarak cepheleşme politikası ortaya çıkmıştır. Bir tarafta ekonomik gidişattan ve basının susturulmasından memnun olmayarak, ülkenin dikta rejimine sürüklendiğini söyleyen muhalefet ile diğer tarafta oylarının gerilediğini ve mecliste çoğunluğunu artıran CHP'nin durumunu gören ve buna bir çözüm arayan iktidar bulunmaktaydı. Muhalefet Partileri “Güç Birliği” cephesi etrafında toplanırken, Adnan Menderes 12 Ekim 1958'de Manisa'da yaptığı bir mitingde “Vatan Cephesi” düşüncesini ortaya atarak tüm vatandaşları kendi cephesi etrafında toplanmaya çağırmıştır. Çağrı çok geçmeden radyolardan ilan edilerek ülkenin her tarafında yankı bulması sağlanmıştır. Adnan Menderes'in bu açıklamasının ardından ülke genelinde olduğu gibi Niğde'de de çoğunluk merkez ve merkeze bağlı köyler olmak üzere çeşitli kaza ve nahiyelerin köylerinden, ayrıca CHP, MP gibi muhalefet partilerin teşkilatlarından yoğun bir şekilde vatan cephesine geçişler olmuştur. Bu makalede 27 Mayıs darbesi ile sona eren vatan cephesinin kurulma aşaması ile beraber, DP ve üyelerini Yassıda Mahkemelerine kadar götürülen süreç kısaca incelenmiştir. Özellikle Niğde'nin merkez, kaza ve köylerinden DP Genel Başkanı Adnan Menderes'e çekilen telgraflar incelenerek, vatan cephesi ve DP saflarına katılan kişiler ve sayıları arşiv belgesi ışığında ortaya konulmuştur. Dönem ile ilgili bilgiler için ise çeşitli kitap, tez ve makalelerden yararlanılmıştır.

Giriş

14 Mayıs 1950'de milletvekilleri genel seçimi yapılmış, Demokrat Parti oylarının %53.3'ünü alarak iktidara gelmiştir. 408 sandalye sayısı ile milleti temsil eden DP döneminde iktidar el değiştirmiş ve Türkiye tabiri caizse 1950-54 yıllarında altın çağını yaşamıştır. Basının özgürleşmesi ve ekonomide atılan adımlar halkın refahının artmasında önemli adımlardır. Ancak 2 Mayıs 1954

1 Yüksek Lisans, Batman Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Batman/Türkiye, yagmurtubuhh8@gmail.com, Orcid: 0009-0004-6465-1192

seçimlerinden de başarıyla çıkan DP, iç ve dış siyasette yaşanan olumsuz gelişmeler sonrasında ekonominin de bozulmasıyla birlikte yorgun düşmüştür. Enflasyonun ve dış borçların artması halkı kaygılandırmak ile kalmayıp bu sebepten muhalefetin iktidara yönelik sert eleştirileri günden güne artmıştır. DP kendi içinde ayrılmaya başlarken Milli Eğitim Bakanı Ahmet Özel'in istifa etmesinden itibaren ayrışma hızlanmış ve daha sonra meydana gelen siyasi konjoktürde Adnan Menderes'in gerginliği yükselmiştir. (Erdoğan, 2019, s.1911-1912).

27 Ekim 1957 seçimlerinden sonra DP'nin oyları düşerek Halk Partisi'nin meclisteki çoğunluğunun artması ile dışarıda yaşanan birtakım gelişmeler, DP ve muhalefet arasında siyasal gerginliğin tırmanmasına neden olmuştur. DP düşen oylarını geri getirmek amacıyla bir çözüm arayışına girmiş (Afşar, 2020, s. 124), ülkede oluşan kutuplaşmaya bağlı olarak Demokrat Parti Genel Başkanı ve Başbakan Adnan Menderes'in 12 Ekim 1958 günü Manisa'da yaptığı bir konuşma sırasında halkı milli birliğe davet etmesiyle birlikte yeni bir cephe açılmıştır (Arslan, 2012, s. 1-2). "Vatan Cephesi" adı verilen bu cephe muhalefet partileri olan Hürriyet ve Halk Partisi'nin oluşturdukları "Güç Birliğine" karşı Adnan Menderes ve taraftarları tarafından oluşturulmuştur (Eroğul, 1990, s. 146). Bu cepheleşmeye sebep olan neden ise ülkedeki ihtilal havasının esmeye başladığı ilk tarih olan 14 Temmuz 1958'dir. Bu dönemde yaşanan Bağdat ihtilali CHP tarafını umutlandırarak Adnan Menderes'i korkutmuştur. Menderes, muhalefetin lideri İsmet İnönü'nün seçim olmadan iktidarı gasp etmek istediğini ve bu yönde halkı kışkırttığını düşünmektedir. Demokrat Parti, ekonomik göstergelerin düzgün ilerlediğini ve işlerin yolunda olduğunu söylemekte, muhalefete göre ise iktidar radyoyu kullanarak ve basını ele geçirerek yalan ve yanlış söylemlerle milleti yanılttığını iddia etmektedir (Dilipak, 1990, s. 232). Böyle bir ortamda Menderes'in konuşmalarına yansıyan gergin tavırları arkadaşları tarafından durdurulması gerekirken aksine körüklenmiştir. Bir konuşmasında "Bu demokrasi değildir, bu bir kan davasıdır" sözlerine karşılık İnönü ise Gaziantep'te Halk Partili vatandaşlara seslenirken şunları dile getirmiştir; "Şiddet yoluna gidenler, ya gereken yola geleceklerdir. Yahut da İnönü'nün canını alacaklardır!" Yine 6 Eylül 1958'de Menderes'in Balıkesir'de yaptığı konuşmasında, "Bu memlekette yaratılmak istenilen ihtilal havasını, bunu besleyen meşum zihniyetle beraber bertaraf etmenin imkanlarını, evvela biz memleketimizi tenvir etmek yoluyla temin edeceğiz. Onların niyeti, Türkiye Büyük Millet Meclisi denilen

aziz kâbeyi itibardan düşürmek ve memlekete, işte meclis de kalmamıştır diyerek ellerini, kollarını sallaya sallaya seçimlerin semtine dahi uğramadan iktidara gelivermektir. Üç beş siyaset muhterisi, ihtilalin ne vakit bir hak olduğu hakkında üç beş kelimeyi bir araya getirerek, çatik kaşları ve asık suratlarıyla, içlerinin zehrini, sanki bir deva imiş gibi, millete dökmek istiyorlar. Irak'ı misal göstererek ve gazetelerinde milleti mütemediyen tahrik ederek adeta, “Bunları da öldürecek bir sergerde, bir serseri çıkmayacak mı?” demektedirler. Açık söylüyorum: Onların açıklıkla konuşamadıkları işte budur. Allah’tan dilerim: Bunun tezahürü bir yerden belirmesin. O zaman bu yaptıklarının hesabını ödemek mecburiyetinde kalacaklardır!” Bu sözlere karşılık ise İnönü, “Dokuz eylül günü biz, muzaffer orduların başında İzmir’e giderken, boynumuzda padişahın, idam fermanını taşıyorduk.” İfadelerine yer vermiştir. Bu sözler ülkede siyasi ortamın gerginlik seviyesini göstermesi açısından önemlidir (Aydemir, 1993, s. 268-273).

1. Vatan Cephesi Davası

Dönemin siyasi ikliminde yaşanan bazı gelişmeler kaygıları artırmıştır. Kamuda çalışan kişilerin ve halkın zoraki vatan cephesi üyesi yapıldığı ve devlet radyosunun muhalefete ve iktidara eşit hizmet sunmadığı, devamlı iktidar lehine propagandaların yürütüldüğü, taraflı bir yayın organı haline gelmesi eleştirilen hususlardan biri olmuştur. Meclisi de geren bu ortam sokağa sığramış ancak 1959’da Adnan Menderes’in geçirdiği uçak kazasından sonra gergin ortamda biraz hafifleme yaşanmıştır. Aşırı kutuplaşan toplumda bu durum fazla uzun sürmemiştir. Şiddet içeren olaylar yaşanmış, sokağa taşan gerginlik kendini göstermeye başlamıştır. Buna örnek olarak 4 Mayıs 1959’da içerisinde İsmet İnönü’nün bulunduğu araç taşlanmış, orada tesadüfen bulunan askerler kalabalık grubu dağıtmayı başarabilmiştir (Demir, 2019, s. 55).

Fotoğraf 1: İsmet İnönü'nün Topkapı'da saldırıya uğraması

İnönü'nün otomobili Topkapı'da saldırıya uğradı (1959)

Kaynak: İnönü Vakfı

Dönemin Ankara Milletvekili CHP Grup Sözcüsü Bülent Ecevit, DP'nin radyo yayınlarına ve basının sansürlenmesine yönelik eleştirilerini artırmıştır. 1960'a kadar çoğunlukla vatan cephesini eleştiren yazılar kaleme almış, bu yazılarında Menderes'in ülkeyi vatan ve nifak cephesi olmak üzere ikiye böldüğünü belirtmiştir. Bütün bunlar yaşanırken DP tarafından 12 Nisan 1960 tarihli grup toplantısında Tahkikat Komisyonu kurulması talep edilmiş ve yapılan oylamalar sonucu kabul edilmiştir. Kendisine geniş yetkiler tanınan 2247 sayılı Tahkikat Komisyonu yasası, TBMM'de de kabul edilerek Resmi Gazetede yayınlanmıştır. Tahkikat Komisyonu'nun görüşmeleri devam ederken, ülkenin bazı şehirlerinde öğrencilerin gösterileri başlamıştır. Adnan Menderes bu sert iklimde erken seçime gidileceğini açıklamış, ancak bunu söylemekte geç kalmıştır (Gaytancıoğlu, 2011, s. 110-116). Ülke hızla darbeye doğru giderken 1956'da kurulmuş olan "cunta örgütüne" katılan Kara Kuvvetleri Komutanı Cemal Gürsel, arkadaşlarını orduda önemli noktalara tayin ederek darbe zeminini oluşturmuştur. Bunun için Osman Köksal'ı Kurmay Şubesi Müdürlüğü'ne, Alparslan Türkeş'i ise Kara Kuvvetleri Sekreterliği Şube Müdürlüğü'ne atamıştır. Osman Köksal, DP ile ilgili düşüncelerini Cemal Gürsel'e aktarırken bunları 1935 tarih ve 2771 sayılı Ordu Dâhili

Hizmet Kanunu'na dayandırmıştır. Köksal'a göre "Türk yurdunu, Teşkilatı Esasiye Kanunu ile tayin edilmiş olan Türkiye Cumhuriyeti'ni kollamak ve korumak" olan 34. madde darbe için bir dayanak olmuştur. Çünkü onlara göre ülke artık bir dikta rejimi tarafından yönetilmektedir ve halk bundan rahatsız olup cumhuriyetten uzaklaşılmasını kabul etmeyecek, askeri müdahaleyi talep eder hale gelecektir. Planlanan darbe artık hayat geçirilecektir. Bunun için hareket merkezi olarak Anakara Harp Okulu seçilmiş, Cemal Gürsel darbe gününde izinli olduğundan darbeye fiilen Tümgeneral Cemal Madanoğlu komutanlık yapmıştır (Oflaz, 2022, s. 110-114). Adı geçen subaylar başlarında Orgeneral Cemal Gürsel ile beraber yönetime müdahale ederek 27 Mayıs 1960'ta DP hükümetini devre dışı bırakmışlardır (Gaytan-cıoğlu, 2011, s.116).

27 Mayıs 1960 darbesinin hemen arkasından ülke genelinde tutuklamalar başlamıştır. 150 kişi tutuklanmış ve bu kişilerden bazıları serbest bırakılarak daha sonra yeniden tutuklanıp Yassıada'ya gönderilmişlerdir. 21 Haziran 1960'ta Yassıada'da bulunan Davutpaşa Kışlasındaki tutukluların sayısı 613'e ulaşmıştır. DP'liler hakkında hazırlanan anayasayı ihlal iddianamesinde yapılan değerlendirme " Bir memlekette asıl olan Parlamento hayatının o yurdun en seçkin insanların teşkil etmesidir. Şüphesiz ki zamanlarındaki ölçüye göre düşük iktidarda mümkün olduğu kadar bu yolda elde bulundurmaya çalışmıştır. Aralarında Türk ve yabancı üniversiteler bitirmiş olanlar büyük çoğunluğu teşkil etmektedir. Hele hukukçu adedinin, sanıkları adedinin yarıya yakın miktarını teşkil etmesi ayrıca dikkate şayandır" şeklindedir (Karademir, 2021, s. 223)

Halk arasında milli birlik ve beraberliği bozması ile demokrasiye aykırı tutum sergilemesi nedeniyle DP'nin Yassıada mahkemelerinde yargılanmalarına neden olan ve yaklaşık 1 milyon üyesi bulunan vatan cephesi, darbenin hemen ardından dağılmıştır. 6 bölüm ve 56 sayfadan oluşan vatan cephesi davası, anayasayı ihlal davası ile birleştirilmiş, sanıklar vatan cephesi örgütünü kurmak ve üyesi olmasından dolayı ceza almışlardır (Afşar, 2021, s. 216).

Güç birliğine karşı oluşturulan vatan cephesi ile beraber gerilen siyasi ortam 27 Mayıs darbesinin zeminini önceden hazırlamıştır. Bu sebeple darbe sonrası DP üyeleri hakkında vatan cephesi ile ilgili faaliyet yürütmelerinden dolayı açılan dava sonrasında DP, ciddi itham ve suçlamalara maruz kalmıştır. Açılan bu dava ile ilgili soruşturma, Yüksek Soruşturma Kurulu tarafından sürdürülmüştür. 22 Mart 1961'de Fazlı Öztan başkanlığında toplanan kurul dava ile ilgili hükmünü açıklamıştır. 1961/704 numaralı esas ve 1961/802 numaralı karara göre devlet, DP tarafından demokrasi prensiplerine aykırı bir şekilde yönetilmiştir. Vatan cephesi ocaklarının kurulması sebebiyle

Adnan Menderes dahil olmak üzere 22 sanık hakkında soruşturmanın devamına ve 10 sanığın ise yargılanmalarının reddine karar verilmiştir (Arslan, 2012, s. 2). Bazı kaynaklardan edinilen bilgilere göre Yassıada'daki koşullar İnsan Hakları Yasasına uygunluk göstermemektedir. Menderes ise yaşadığı koşulları “...Dört beş aydan beri sadece tecrit vaziyetinde bulunuyorum. Ve tek odanın içinde ve günün 24 saatinde bulunuyorum. Ve tek odanın içinde ve günün 24 saatinde, her saat değişen nöbetçi subayın nezareti altında kimse ile konuşmak imkânı mevcut olmamak şartı ile yaşıyorum. Bu itibarla konuşma tâkatim hakikaten zaafa uğramış bulunuyor. Kumandan beyefendinin lûtufları olmasa zaman zaman konuşmak ve çıkmak imkânı vermemiş olsalar, şimdi huzurunuzda bulunmak imkânını elde bulundurmaya muktedir olamayacaktım. Arzum şudur ki; bana imkân verecek, beni şey yapacak ve moralimi ve âsabımı, rahatsızlığımı düzelterek bir rejimin tatbikini, yani nöbetçi subay beyle bir kelime dahi konuşmaya mezun değilim. Beş aylık konuşmalarım soruşturma hariç, derlenip toplanacak olursa on ile on beş saati geçmez. Bir maznun huzurunuzda böyle gelecek olursa hakkını müdafaa etmek, melâkatının büyük bir kısmını kaybetmiş olduğundan emin olmanızı rica ederim. Yani esaslı olarak bendeniz huzurunuzda kumandan beyefendiye şükranlarımı arz eder ve huzurunuzda bütün genç subayların nazik muamelelerine teşekkür ederim. Ancak hiçbir kimse ile konuşmamak ve 24 saatte karşı karşıya bulunmak tahammül edilmez bir şeydir.” sözleriyle anlatmıştır.

Fotoğraf 2: Adnan Menderes'in Yassıada'dan Bir Görüntüsü

Kaynak: Hürriyet Gazetesi

Yüksek Adalet Divanı'nda yargılanan DP sanıkları,

- Köpek Davası
- 6-7 Eylül Olayları Davası
- Bebek Davası
- Vinileks Davası
- Zimmet Davası
- Arsa Davası
- Ali İpar Davası
- Değirmen Davası
- Barbara Davası
- Örtülü Ödenek Davası
- Radyo Davası
- Topkapı Olayları Davası
- Çanakkale ve Geyikli Olayları Davası
- Kayseri Olayları Davası
- Demokrat İzmir Gazetesi Davası
- Üniversite Olayları Davası
- İstimlak Davası
- Vatan Cephesi Davası
- Anayasayı İhlal Davası

başlıkları altında yargılanmışlardır. Sanıklardan 47 kişi beraat etmiş, ölüm cezası alan 13 kişiden sadece Adnan Menderes, Hasan Polatkan ve Fatih Rüştü Zorlu'nun infazları gerçekleştirilmiştir (Emiroğlu, 2011, s. 20-24).

2. Niğde'den Adnan Menderes'e Giden Destek Telgrafları

Adnan Menderes'in Manisa konuşmasında vatan cephesinin oluşturulmasını istemesini takiben ülke genelinde partilerinden istifa eden köyden, bucaktan veya şehirlerden birçok kişi DP saflarına katılmışlardır. Muhalefet ise buna karşılık olarak Güç Birliği cephesini oluşturarak safların sıkışmasını istemiştir. Vatan cephesine katılanların sayıları hakkında net bir bilgi olmamakla beraber dönemin milletvekili Rıfık Salim Burçak, Menderes'e çekilen telgrafların sayısının 20.000 ve vatan cephesi tarafına geçenlerin sayısının ise 1959'da 973,170'e ulaştığını söylemiştir. Bu arada cepheye katılanların isim-

lerinin, sadece iktidar partisine aitmiş gibi devletin radyosunda okutulması tepkilere yol açmıştır (Alpaslan, Göktürk, 2020, s. 647).

Ülkenin her yerinde olduğu gibi Niğde'de de akın akın vatan cephesine katılanların sık aralıklarla gönderdiği telgraflar 1958-59 arası dönemde Adnan Menderes'e ulaşmıştır. Buna karşılık dönemin Niğde CHP İl Başkanı Hüseyin Ulusoy ise 11 Eylül 1958'de Adnan Menderes'e gönderdiği bir telgrafta "Usandık ihtilal yaygaranızdan. Bu devleti kuran partiye ihtilalcilik damgası vurmaktan maksadın ne ise onu söyle. Kanun içinde kalmaya azmeden halk partisi teşkilatının mesnetsiz tehditlerle yolunan dönmeyeceğini sen de bilirsin. Saygılarımla." sözleri ile sert bir şekilde tepki gösterdiği görülmektedir. Ülkede gerginleşme ve kutuplaşmanın en üst seviyeye çıktığı zamanlarda Hüseyin Ulusoy, askerleri muhalefet liderinin seyahatlerini engellemeye çalışması için kullanmasına tepki göstermiştir. Bu sebepten gönderdiği yeni bir telgrafta "Memleketin korunması için elinize emanet ettiğimiz şerefli asker evlatlarımızı muhalefetin ve liderinin ve bütün yolcuların seyahatine mani olmak hususunda kullanmakta çekinmeyen zihniyetin memlekete hayır getirmeyeceğine ve kardeşi kardeşe düşürmeye müsait hareketinizi asla tecviz etmediğimizi bilmenizi rica ederiz." İfadelerine yer vermiştir (BCA, 10-9-00 / 217 - 672 - 1- s:6-38).

2.1. Merkez, Merkeze Bağlı Köy ve Kasabalar

Niğde'nin merkezinden veya merkezine bağlı köy ve kasabalarından vatan cephesi saflarına yoğun bir biçimde katılımlar gerçekleşmiştir. Vatandaşlar CHP'nin kendilerine ve memleketlerine bir faydasının dokunmadığından bahisle birçok telgraf göndererek DP'ye katıldıklarını bildirmişlerdir. Örneğin bunlardan birisi İstiklal Caddesinde tatlıcılık yapan Mehmet Büyükgözütok isimli vatandaşdır. 30 Nisan 1960'ta Adnan Menderes'e gönderdiği telgrafta Adnan Menderes'in 29 ve 30 Nisan'da yapmış olduğu konuşmalarından memnuniyetini, kendisi ile birlikte 46 kişi ve ailelerinin emrine amade olduklarını, Türk milletini tahrip edenlere gerekli cezayı vereceklerine emin olduklarını bildirmiştir. Ayrıca kendisinden gelecek emir ve direktiflere her an hazır olduklarını da sonuna eklemiştir. Telgrafta 21 ismin imzası bulunmakla beraber altına not düşülmüş ve binlerce imza atılabilir diyerek eklenmiştir. Mehmet Büyükgözütok, Remzi Erol ve Aza Yunus Yazar 17 Aralık 1958'de gönderdikleri bir başka telgraflarında 46-56 yılları arasında DP saflarında mücadele edip çalıştıklarını söylemişler, ihfale kapılarak Millet Partisi'ne iltihak ettiklerini ancak bu yaptıklarının DP'yi bölüp CHP'ye yaradığını görünce vazgeçerek DP'ye bağlılıklarını bildirmişler ve CHP'nin dikdatörlük arzusunun başlarına bela olmamasını istediklerini ifade etmişler-

dir (BCA, 10-9-0-0 / 217 - 672 - 1-s:1-28). Bu telgrafından yaklaşık bir ay önce gönderdiği telgrafta da uçak kazasından dolayı duydukları üzüntüden bahsederek şehit ve gaziler için dualarını esirgemediklerini çeşitli övgü dolu sözlerle bitirerek beyan etmiştir (BCA, 10-9-0-0 / 217 - 672 - 1- s: 17).

Bir başka örnekte Sarıhan Mahallesinde emekli başöğretmen ve Fahri Vaiz Sait Sami Yüksel isimli bir vatandaşın 27 Nisan 1959'da Adnan Menderes'e gönderdiği telgrafta ise Adnan Menderes'in yakın zamanda uçak kazası geçirmesinden dolayı kendisine geçmiş olsun dileklerini göndererek kendisinin DP saflarına katıldığını söylemekle beraber bu talebinin kabul edilmesini istemiştir (BCA, 10-9-0-0 / 217 - 672 - 1-s:4). Ozancık köyünden Abdullah Kocaöz adlı vatandaşın 21 Mart 1959'da göndermiş olduğu telgrafta köylerinden CHP'ye üye 27, CKMP'ye üye 100 kişinin partilerinin tutumunu beğenmemelerinden dolayı vatan cephesi saflarına katıldıklarını bildirmiştir (BCA, 10-9-0-0 / 217 - 672 - 1-s: 9). Güllüce Köyü'nden altında 45 kişinin isimlerinin bulunduğu 14 Mart 1959'da gönderilen telgrafta, bugüne kadar körü körüne CHP'nin yolunda gittiklerini fakat CHP'nin inkarcı zihniyetine karşı DP'nin nurlu yoluna inandıklarını söyleyerek vatan cephesi saflarına katıldıklarını bildirmişlerdir (BCA, 10-9-0-0 / 217 - 672 - 1-s: 10). Yine Alay Köyü'nde DP Ocak Başkanı Cafer Eryılmaz 10 Mart 1959'da Adnan Menderes'e telgraf göndermiş uçak kazasından kurtulmasına sevinçlerini arz etmiştir, Adnan Menderes'in kazadan kurtulmasını mucize olarak gören CHP'li vatandaşların kendisine gelerek DP saflarına katılmak istediklerini beyan etmiştir. Kuddusi Soylu isimli vatandaşla beraber 89 kişinin de partilerine kayıt yaptırdıklarını bildirmiştir (BCA, 10-9-0-0 / 217 - 672 - 1-s: 13).

Gümüşler Kasabası İmamı Şükrü Sarıbal ve köyden diğer bir vatandaş olan Etem Öztürk'ün altında imzaları bulunan 5 Mart 1959 tarihli telgrafta Adnan Menderes'in uçak kazasından kurtulmasından duydukları sevinci göstererek dualar ettiklerini söylemişlerdir. Ayrıca Niğde PTT Başmüdüğü Mehmet Göral da, elim uçak kazası nedeniyle geçmiş olsun dileklerini iletmiş bir telgrafi 28 Şubat tarihinde Ankara'ya göndermiştir. Yine aynı kasabadan Rasim Akdoğan ise hakikatleri bizzat gözüyle gördüğünü ifade ederek Güç Birliği cephesinden ayrıldığını ve 7 kişilik ailesiyle vatan cephesi saflarına katıldığını söylemiştir (BCA, 10-9-0-0 / 217 - 672 - 1-s: 14-15-19). 4 Şubat 1959'da Niğde Aşlama Köyü Muhtarı Halil Akgül'ün gönderdiği telgrafta da zararın neresinden dönülse kâr olduğu ve 14 yıldır hizmet ettiği CHP'den istifa ederek vatan cephesine 14 kişi ile birlikte katıldıklarını beyan etmiştir (BCA, 10-9-0-0 / 217 - 672 - 1-s: 18). Yüksel Ailesi adına Mehmet Emin Yüksel adlı kişinin 2 Şubat 1959'da gönderdiği telgrafta 7 kişilik ailesiyle o güne kadar CHP için çalıştıklarını fakat DP'nin doğruluk ve çalışkanlıkları

kendisi ve ailesini derinden etkilediğinden söz ederek DP saflarına katıldığını bildirmiştir (BCA, 10-9-0-0 / 217 - 672 - 1- s: 20). Gümüşler Kasabası'ndan Latif Erdem isimli vatandaşın 22 Ocak 1955'de gönderdiği telgrafta DP'nin memleketin hayırına olan faaliyetlerini benimsediklerini ve CHP'den 10 kişilik ailesi ile istifa ederek kendi DP saflarına geçerek vatan cephesine katıldıklarını söylemişlerdir (BCA, 10-9-0-0 / 217 - 672 - 1- s: 21). Merkez'e bağlı Edikli köyü DP Menderes Ocağı Başkanı Mustafa Ortakaş'ın Adnan Menderes'e 19 Ocak 1959'da gönderdiği telgrafta ocaklarında bulunan Atatürk köşesine Türkiye'de tek olarak cumartesi ve pazar günleri de şanlı Türk bayrağını astıklarını bildirmişleridir (BCA, 10-9-0-0 / 217 - 672 - 1- s: 22). Niğde İl Genel Meclisi Azaları Dede Kahyaoğlu ve Tevfik Özkul isimli kişilerin 1958 yılının son gününde çektiği telgrafta 1955 yılında Köylü Partisi'nden umumi meclis azası seçildiklerini, partilerinin üst kademesindeki liderlerinin mevki hırsına kapılması nedeniyle mensup oldukları partiyi feshederek CHP'ye katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durumu kendilerinin tasvip etmediğini ve DP saflarına iltihak ettiklerini bildirmişlerdir (BCA, 10-9-0-0 / 217 - 672 - 1-s: 23).

Örneğin Niğde Ovacık Köyü'nde CHP Başkanı İsmail Kendirli, Eski CHP'li Muhtar Mehmet Zırh ve İhtiyar Heyeti'nden Ali Çetinkaya'ya ait 28 Aralık 1958 tarihli telgrafta 4 gün önce CHP gençlik kongresinde yaşanan DP'ye yönelik iftira atmak suretiyle hararetli tartışmalarının ardından inkarcı bir partide kalmalarını vicdanlarına yediremediklerini v 105 arkadaşı ile birlikte vatan cephesinin saflarına katıldıklarını belirtmişlerdir (BCA, 10-9-0-0 / 217 - 672 - 1-s: 24). Ortaköy Kazası Harbendeli Köyü CHP Ocak Başkanı Hasan Adak, 22 Aralık 1958 tarihli telgrafında ise 18 yıldır köyün CHP ocak başkanı görevini yürüttüğünü, CHP'nin dikdatörlük zihniyetinden vazgeçmediğini ve DP iktidarının yapıcı zihniyeti benimsediklerini açıklamıştır. Parti teşkilatı ve 1300 nüfusu ile birlikte Harbendeli köyünün tamamının vatan cephesine iltihak ettiklerini bildirmişlerdir. Ayrıca Hacı İbrahim Uşağı Köyü Köylü Partisi Ocak Başkanı Mehmet Alıcığöz'ün de aynı tarihte gönderdiği başka bir telgrafta kayıtlı olduğu parti büyüklerinin sandalye ihtirası yüzünden CMP'ye yamandığını, DP'nin çalışmalarının kendilerini memnun ettiğini söyleyerek 35 aile efradı ve akrabaları ile birlikte DP'ye iltihak ettiklerini bildirmişlerdir. Ayrıca Karşı Mahallesinden Yakup Özkan ve 23 arkadaşı ile birlikte Adnan Menderes'e telgraf çekerek 1957 seçimlerinde oylarını CMP'ye verdiklerini ancak tüzüklerinin eski padişahlık sistemini ülkeye tekrar getirmekten başka bir şeye yaramadığını anladıklarını bildirmişler ve "çalışmalarınız, bizleri partinize ve şahsınıza hayran kılmıştır" diyerek DP saflarına katıldıklarını ifade etmişlerdir. Başka bir örnekte yine Karşı Mahallesinden 11 Aralık 1958 günü Ankara'ya Adnan Menderes'e

Şevket Köse isimli vatandaşın gönderdiği telgrafta 8 yıldır muhalif partilere oy verdiklerini, daha önceden yollarda kalarak donan vatandaşların olduğu Aksaray- Niğde yoluna asfalt döşemesinden dolayı 28 kişilik akrabasıyla birlikte DP saflarına katıldıklarını ifade etmiştir (BCA, 10-9-0-0 / 217 - 672 - 1-s: 25-27-29-30).

Dünderli Köyü'nden CHP Ocak Başkanı Mehmet Okumuş, 4 Aralık 1958 tarihli telgrafında 2150 nüfuslu köy halkının birleşerek büyük gayretle çalışmalarını gördükleri DP saflarına geçmeye karar verdiklerini belirtmiştir (BCA, 10-9-0-0 / 217 - 672 - 1-s: 33). Diğer önemli bir örnekte de Niğde Millet Partisi Başkanı Mustafa Gökalp'in 6 Ekim 1958 tarihli telgrafında 70 kişilik teşkilatlarının çalışmalarının, yıkıcı faaliyetlerde bulunduğu herkes tarafından anlaşılan ve CHP menfaatlerine yaradığından hareketle MP'den istifa edip DP saflarına geçtiklerini bildirmiştir (BCA, 10-9-0-0 / 217 - 672 - 1-s: 35). 8 Temmuz 1959'da Niğde DP Vilayet İdare Heyeti Reisi Naci Çerezci Adnan Menderes'e gönderdiği telgrafta, dönemin Niğde Milletvekili Mehmet Medeni Berk'in heyeti ile Kemerhisar Nahiyesi'ni ziyaretlerinden memnun olan CHP'ye mensup 60, herhangi bir partiye mensup olmayan 64 bağımsız vatandaşın DP kütüklerine kayıt olduklarını bildirmiştir. (BCA, 10-9-0-0 / 217 - 672 - 1-s: 39)

2.2. Çiftlik Nahiyesi

Arşivden edinilen bilgilere göre Niğde'nin bazı CHP ilçe ve bucak teşkilatları peyderpey DP saflarına geçmekle birlikte, aynı zamanda DP teşkilatları da gönderdikleri telgraflarda birçok vatandaşın vatan cephesine katılmalarının gerçekleştiğini ifade etmişlerdir. Buna örnek olarak Niğde DP İl İdare Heyeti Başkanı Naci Çerezci'nin 9 Temmuz 1959'da Menderes'e gönderdiği telgrafta Çiftlik Nahiyesinde CHP'ye mensup 285 kişinin DP'ye katıldığını açıklamıştır. Çiftlik Nahiyesine bağlı Şıhlat Köyü OKMP Ocak Başkanı ve İhtiyar Heyeti Azası Muzaffer Yılmaz'ın 8 Nisan 1959 tarihli telgrafında Demokrat Parti iktidarının memleketin hayrına olan çalışmalarını takdir ettiğini ve 96 arkadaşı ile birlikte vatan cephesi saflarına katıldığını bildirmiştir (BCA, 10-9-0-0 / 217 - 672 - 1-s: 5). Bir başka telgrafi ise Çiftlik DP Bucak Başkanı Bekir Budak 30 Mart 1958'de göndermiştir. Budak, Ramat Köyünden başta Muhtar Tahsin Demir, Ali Osman Coşkun, Ahmet Polat, Cumaali Özaraç ve 129 arkadaşının CHP'den istifa ettiğini ve vatan cephesine katıldıklarını bildirmiştir (BCA, 10-9-0-0 / 217 - 672 - 1-s :7). Budak, 2 gün önce gönderdiği bir başka telgrafta ise dönemin Niğde Milletvekili İsmail Güven'in köyü Asmasız'dan başta Muhtar Ali Demirtaş, Remzi Arslan, Abdullah Gündoğdu, Ömer Koyun olmak üzere 200 vatandaşın Millet-

vekili İsmail Güven'in ve CHP'nin kuru vaatlerine inanarak oy verdiklerini ancak hakikati anlayarak vatan cephesine katıldıklarını söylemişlerdir (BCA, 10-9-0-0 / 217 - 672 - 1-s: 8). Ayrıca Çınarlı Köyü'nden CMP Ocak Başkanı Mahmut Erdağ, Üyeler Mahmut Erkılıç, Mahmut Uzun, Ahmet Çetin, Muhtar Abdullah Nebi Yetiş ile birlikte ayrıca 311 kişi de CMP'den istifa edip kapattıklarını ve DP'ye katıldıklarını bildirilmiştir (BCA, 10-9-0-0 / 217 - 672 - 1-s: 12).

2.3. Bor Kazası

Bor Bayat Köyü Eski CHP Muhtarı Ahmet Altıntaş, 22 Aralık 1958'de Ankara'ya gönderdiği telgrafta CHP'nin memleket hayrına çalışmadığını ve bu yüzden CHP'den istifa ederek DP saflarına katıldığını ifade etmiştir (BCA, 10-9-0-0 / 217 - 672 - 1-s: 26). Balcı Köyü CHP Ocak Başkanı Yakup Baştürk ise aynı yıl 2 Ekim'de çektiği telgrafta CHP'nin milleti tehlikeli maceralara sürüklediğini iddia ederek tehlikeli bulunduğunu ve bu sebepten DP'nin şerefli saflarına katıldığını bildirmiştir (BCA, 10-9-0-0 / 217 - 672 - 1-s: 36). Yine Kılavuz Köyü'nden CHP Ocak Başkanı ve Azalar Tevfik Akçan, Duran Altundağ, Hacı Altındaş ve Rıfat Akcan'ın 11 Eylül 1958'deki telgraflarında diğer telgrafların benzeri beyanatları vererek CHP'nin memleket hayrına dokunmayan tehlikeli faaliyetlerini gördüklerinden ve vatani için gece gündüz çalışan DP saflarına 20 arkadaşları ile birlikte geçtiklerini söylemişlerdir (BCA, 10-9-0-0 / 217 - 672 - 1-s: 37).

2.4. Ulukışla Kazası

Niğde'nin birçok yerinde olduğu gibi Ulukışla Karacaviran Köyü Muhtarı İlyas Ünal 9 Aralık 1958' de Adnan Menderes'e gönderdiği telgrafta o güne kadar CHP saflarında çalıştıklarını, ancak ülke hayrına olmayan yıkıcı politikalar güdülmesi nedeniyle partiden istifa ettiklerini belirtmiştir. DP'nin geceli gündüzlü çalışmalarını takdir ettiklerini ve köylerinde tek bir CHP'li kalmamak üzere DP saflarına ve vatan cephesine katıldıklarını beyan etmiştir (BCA, 10-9-0-0 / 217 - 672 - 1-s: 31). Ayrıca Muradı Köyü CHP Ocak Başkanı Ramazan Erdoğan gönderdiği telgrafta CHP'nin yıkıcı propagandalarını eleştirmiş ve vatandaşın kalkınması için büyük gayret gösteren DP'yi takdir ettiklerini beyan ederek saflarına katıldığını bildirmiştir (BCA, 10-9-0-0 / 217 - 672 - 1-s: 34).

2.5. Çamardı Kazası

Niğde'nin Çamardı Eski CHP Gençlik Kolu Üyeleri Behçet Ecemiş ve Bedirhan Ecemiş isimli kişilerin 7 Haziran 1959 tarihli telgraflarında se-

nelerden beri CHP saflarında olduklarını, fakat parti politikalarının millet ve memleket menfaatlerini ihlal ettiğini söylemişler, buna mukabil olarak DP'nin çalışmalarından memnun olduklarını, ülkenin her köşesine muazzam eserler yaptıklarını gözleriyle gördüklerini belirtmişlerdir. Ayrıca CHP'de kalmanın vatana ihanet olacağını düşünmüşlerdir. Bütün bu sebeplerle 32 arkadaşı ile birlikte partilerinden istifa ederek DP saflarına katıldıklarını ifade etmişlerdir (BCA, 10-9-0-0 / 217 - 672 - 1-s: 3). Yine başka bir örnekte Kocapınar Köyü CHP teşkilatından 29 kişinin 14 Mart 1959 tarihli gönderdikleri telgrafta eskiden bu yana CHP için çalıştıklarını ancak DP'nin attığı dev adımları gördüklerinden partilerinden istifa ederek vatan cephesinin Kocapınar Köyü ocağına kayıt yaptırdıklarını duyurmuşlardır (BCA, 10-9-0-0 / 217 - 672 - 1-s: 11).

Sonuç

Adnan Menderes'in Ege gezileri sırasında muhalefet partilerinin yıkıcı faaliyetlerine karşılık olarak vatandaşları Vatan Cephesi adı altında oluşturdukları topluluğa davet etmeleri vatandaş nezdinde karşılık bulmuş ve bu çağrıya ülke çapında yoğun ilgi gösterilmiştir. Ülke genelinde katılımların ardından sayıları 1 milyonu bulan vatan cephesi üyelerinin isimleri çoğunlukla dönemin radyo yayınlarında ilan edilmiştir. Bu çağrıya karşılık veren illerden biri de Niğde olmuştur. Niğde genelinde, köyler de dahil olmak üzere vatandaşlar başta olmak üzere, CHP ve diğer muhalefet partilerinin teşkilatlarının üyeleri partilerinden istifalarını, DP ve vatan cephesi saflarına geçtiklerini 1958-1960 yılları arasında bizzat Adnan Menderes'e çektikleri telgraflarla duyurmuşlardır. Buna göre Niğde merkez ve merkeze bağlı köy ve kasabalardan toplam 4041, kişi Bor Kazasından 27 kişi, Çiftlik Nahiyesinden 1034 kişi, Ulukışla Kazasından 2 kişi ve Çamardı Kazasından 63 kişi olmak üzere Niğde genelinde vatan cephesine katılan kişi sayısı 5167 kişiye ulaşmıştır. Elde edilen verilere göre katılımın çoğunluğunu Niğde merkez ve köyleri ile Çiftlik Nahiyesi oluşturmaktadır. Telgraf göndererek vatan cephesi ve DP saflarına geçen vatandaşlarının büyük bir kısmı CHP'nin politikalarının yıkıcı olduğunu ve diktatörlüğü getirme endişelerini ifade etmişlerdir. Ayrıca DP'nin o güne kadarki faaliyetlerinden ülke ve millet adına büyük memnuniyet duyduklarını belirtmişlerdir. Telgrafların içeriğine bakıldığında DP tarafına geçenlerin en çok CHP yanlısı vatandaş ve parti üyeleri olduğu görülmektedir. Sonuç itibarıyla vatan cephesi ülkede halkı ikiye bölerek DP'ye zarar vermiş ve anayasayı ihlal davasına kadar giden süreçte, DP üyelerinin Yassıada'da yargılanmaları sonucu Başbakan Adnan Menderes'in idam edilmesine sebep olmuştur.

Kaynakça

- BCA, Yassı Ada Mahkemesi Kararları, 10-9-0-0 / 217 - 672 - 1
- Afşar, E. (2020). Politik Cepheleşmede Vatan Cephesi'nin "Muş İline" Yansımaları (1958-1960), *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8 (UMS'20), 123-131
- Afşar, E. (2021). Van'da Vatan Cephesi (12 Ekim 1958 - 27 Mayıs 1960). *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Van Özel Sayısı, 211-238
- Alpaslan, E. ve Göktürk, M.C. (2020). Maraş'ta Vatan Cephesi (12 Temmuz 1958-27 Mayıs 1960). *Tarih ve Gelecek Dergisi*, (2), 641-666
- Arslan, Z. (2012). Vatan Cephesi Davası (Kararname, Savunmalar ve Karar), *History Studies: International Journal of History*, (2), 1-37
- Aydemir, S. Ş. (1993). *Menderes'in Dramı (1899-1960)*, (5. baskı) Remzi Basımevi.
- Demir, S. (2019). *Demokrat Parti'nin Türk Siyasi Hayatına Ve Türkiye Ekonomisine Etkileri* (Tez No. 598549) [Yüksek Lisans Tezi, Ardahan Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi
- Dilipak, A. (1990). *Menderes Dönemi*, (2. Baskı), Beyan Yayınları.
- Eroğul, C. (1990). *Demokrat Parti (Tarihi ve İdeolojisi)*, (12. Baskı), İmge Kitabevi Yayınları.
- Erdoğan-İnce, D. (2019). Güç Birliği Karşısında Adnan Menderes'in Siyasi Manevrası: Vatan Cephesi (Manisa Örneğinde). *Belgi Dergisi*, (19), Pamukkale Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayını, 1910-1924.
- Emiroğlu, A. (2011). 27 Mayıs 1960 İhtilali ve Demokrat Parti'nin Tasfiyesi, *Selçuk Üniversitesi Kadınhanı Faik İçil Meslek Yüksekokulu Sosyal ve Teknik Araştırmalar Dergisi*, (1) 13-27
- Gaytancıoğlu, S. (2011). *Demokrat Parti İktidarı Ve Vatan Cephesi*, (Tez No. 320986) [Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Karademir, H. (2021). Anayasayı İhlal Davası Yargulamaları Ve A. Fahri Ağaoglu, *Tarihin Peşinde Uluslararası Tarih Ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (26), 221-256
- Oflaz, U. (2022). *27 Mayıs Giden Süreçte Demokrat Parti ve Yassıada Yargulamaları*, (Tez No. 717909) [Yüksek Lisans Tezi, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

Ekler

1. Bor Balcı Köyü CHP Ocak Başkanı Yakup Baştürk'ün Adnan Menderes'e gönderdiği telgraf.

DEVLET KURUM VE KURULUŞLARI
CUMHURİYET ARŞİVİ
Elt Sayın Adnan Menderes
Başvekil ve Dp Genel Başkanı
Ankara

136
62 273
2/10/1958
15/15

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARŞİVİ

CHP nin milleti sürüklemek istediği tehlikeli macera karşısında duyduğum vıodan azabı yüzünden son kongrede ittifak seçildiğim ocak başkanlığından ve C.H.F.den istifa ederek memleketimizi nurlu istikbale götüren D.F.nin şerefli saflarına katılmaya karar verdim.Hürmetle ellerinizi den üperim.

Bor Balcı köyü
C.H.F.Ocak Başkanı
Yakup Baştürk

010	09			2196921
-----	----	--	--	---------

36

2. Bor Kılavuz Köyü CHP Ocak Başkanı Tahir Aşar ve İdare Kurulu Azaları Tevfik Akçan, Duran Altundağ ve Rifat Akçan'ın Adnan Menderes'e gönderdikleri telgraf.

DEVLET KURUM VE KURULUŞLARI
CUMHURİYET ARŞİVİ
Elt Sayın Adnan Menderes
Başvekil ve Demokrat parti Başkanı
Ankara

613
70
11/9/1958 12/15

Halkpartisinin asla memleket hayrına olmayan yakıcı faaliyetini tasvip eylemediğimiz ve demokrat partinin başta zatiyaliniz olmak üzere vatanımız için geceyi gündüze katarak çalışmasını takdirle gördüğümüz için eski partimizden istifa ile yirmi arkadaşımızla beraber Demokrat parti saflarına katıldığımızı arzeder ellerinizden üperim.

Bor kılavuz köyü CHP Ocak Başkanı Tahir Aşar
İdare kurulu azaları Tevfik akçan Duran Altundağ
Hacı altındağ Rifat Akcan

010	09			2196921
-----	----	--	--	---------

37

3. Niğde Çamardı Eski CHP Gençlik Kolu Üyesi Behçet Ecemiş ve Bedirhan Ecemiş'in Adnan Menderes'e gönderdiği telgraf.

DEVLET ARŞİVİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Elt CUMHURİYET ARŞİVİ

Sayın Adnan Menderes
Başvekkil ve Demokrat Parti Genel Başkanı
Ankara

330
85 365
7/6/1959 13/00

Senelerden beri CHP saflarında idik. Fakat tuttuğu ve tutacağı yolların memleket ve millet menfaatlarına ihlal ettiğini ve edeceğini buna mukabil Demokrat partinin kısa zamanda devamlı gelişmeleri ile memleketin her köşesinde muazzam eserler yaptığını gözlerimizle gördüğü için artık halk partisinde kalmamın vatana hiyanet olacağına kanaat getirmiş olduğumuzdan istifa ederek Demokrat Partinin şerefli saflarına 32 arkadaşla beraber katıldığımızı en derin hürmetimizle arz ederiz.

Niğde Çamardı Eski
CHP Gençlik Kolu Üyesi
Behçet Ecemiş Bedirhan Ecemiş

010 09 217692 1 3

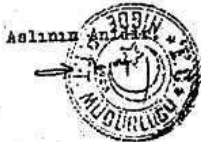
4. Tatlıcılar Birliği adına Başkan Mehmet Büyükgözütok'un Adnan Menderes'e gönderdiği telgraf.

Elt Anadolulu şahsına Vasıtasıyla
Sayın Adnan Menderes Başbakan
Ankara
DEVLET ARŞİVİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARŞİVİ

1007
110 12700
20/2/1959

Salı günü messi arkadaşlarınızla birlikte uğramış olduğunuz müessesif kazayı içimiz kan ağlayarak öğrendik vatan için şehit olan arkadaşlarınıza tanrıdan muafaret diler kederli ailelerine başsağlığı diler acı dillerinizi paylaşıyoruz ve vatan gazilerine acil şifalar diler mübarek yüzünüzü bir an evvel yurdumuzda görmemiz için cenabı haktan niyaz ederiz Vatan ve dinimizin yegane koruyucusu olan zatelinize ne olur mümkün olursa ömrünüzün tamamını versek Allaha çok şükürki sizi bize bağışladı Mübarek sesinizi bir daha duymayı nasip etti çünkü Allah ismi ile söz bağlamamız bizi çok mütehasis etti Allahta sizi başımızda uzun ömürlü ve daim etsin amin

Tatlıcılar Birliği adına
Birlik Başkanı Mehmet Büyükgözütok
İstiklal caddesinde tatlıcı
Niğde

010 09 217692 1

17

5. Niğde Çiftlik DP Bucak Başkanı Bekir Budak'ın Adnan Menderes'e gönderdiği telgraf

1277
70 305
28/3/1959 10/50

Elt
Sayın Adnan Menderes
Başvekil ve Demokrat parti Genel Başkanı
Ankara

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARŞİVİ

Niğde Kabusu İsmail Güvenin küylü olan aemasızdan başta Muhtar Ali Demirtaş, Remzi Arslan, Abdullah Gündoğdu, Ömer koyun olamk üzere 200 vatandaş partimize müracaat ederek 1957 seçimlerinde küylüleri olan İsmail Güvenin kuru vaadlarına kanarak CHP ye rey verdiklerini bugün ise hakikati anlamış bulunduklarını ifade ile vatan cephesine katıldıklarını bildirmişlerdir. Hürmetle arz ederim.

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARŞİVİ

Niğde Çiftlik Demokrat
Parti Bucak-Başkanı
Bekir Budak

Aslının Kopyasıdır

010 02 217692 1 8

6- Niğde CHP İl Başkanı Hüseyin Ulusoy'un Adnan Menderes'e gönderdiği telgraf.

Elt
DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARŞİVİ

608
45 II/45
II/9/1958

Sayın Adnan Menderes
Demokrat Parti Genel Başkanı
Ankara

Usandık ihtilal yaggaranızdan..Bu devleti kuran partiye ihtilalcilik demgesi vurmaktan maksadın ne işi onu söyle.Kanun içinde kağmaga azmeden halk partisi teşkilatının mesnetsiz tehditlerle yolundan dönmiyeceğini sen de bilirsin Saygılarımla

Niğde
CHP İl Başkanı
Hüseyin Ulusoy
İmza

Aslının Kopyasıdır

010 05 217692 1 36